

عنوان مقاله:

مروری بر ادبیات مفهوم پاسخگویی و جایگاه آن در نظام های حکومتی ایران

محل انتشار:

ششمین کنفرانس ملی حسابداری، مدیریت مالی و سرمایه گذاری (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

محسن عالی خانی

سیدمحمد حسینی

خلاصه مقاله:

بهبود عملکرد خدمات عمومی نگرانی جدی برای کشورهای در حال توسعه است. این موضوع در صدر برنامه ها و دستور کار طرح های توسعه ملی است. با وجود تمام تلاش ها، عدم بهبود عملکرد مقامات دولتی پدیده ای است که همچنان باقی است (سارکر و حسن، 2010). پاسخگویی در بخش دولتی مبتنی بر این فرض است که تصمیمات و اقدامات کارگزاران همواره بر امور اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جوامع به شدت تاثیر می گذارد. در جوامع پیچیده امروزی آرا و نظریات مردم، در تصمیمات و آرای نمایندگان منتخب آنان بروز می کند و این نمایندگان مردمند که مدیران و کارگزاران دستگاه حکومتی را تعیین می کنند؛ از این رو مردم در انتخاب مدیران و کارگزاران اجرایی دولت به طور مستقیم دخالت ندارند؛ از سوی دیگر مدیران سازمان های دولتی که بدین گونه تعیین می شوند خود دیگر کارگزاران را منصوب و به آنان اختیاراتی را واگذار می کنند و عزل و نصب این ماموران به وسیله مدیران دستگاه حکومتی صورت می گیرد؛ بنابراین پرسش اساسی این است که چگونه می توان اطمینان یافت که رفتار و تصمیمات کارگزاران در جهت منافع مردم است و سازمان ها و دستگاه های اجرایی دولت در راستای منافع جامعه گام بر می دارند (فقیهی، 1380، 54). پاسخگویی از موضوعات قابل بحثی است که مورد توجه دولت ها و افراد زیر مجموعه های آنها در کشورهای مختلف قرار گرفته است. تعداد زیادی از کشورها گام های متعددی برای شکل دهی دوباره ترتیبات پاسخگویی سنتی برداشته اند. (دانایی فرد، 2013، 71). مفهوم پاسخگویی فارغ از خاستگاه رشته ای آن، دیرینه ای به قدمتی تاریخ داشته و طرح نخستین آن را به نوشته های ارسطو نسبت می دهند (پشنگ، 2003، 9). ایجاد تعادل بین مطالبات شهروندی و توانمندی های دولت، مهمترین وظیفه نظام پاسخگویی است (میرسپاسی و باقرزاده، 1385، 1). پاسخگویی از مفاهیمی است که مقبول همه است و در گفتمان سیاسی و ادبیات خط مشی گذاری بسیار مورد استفاده قرار می گیرد. دلیل این امر آن است که این مفهوم تصویری از شفافیت و اعتماد عمومی را به ذهن متبادر می کند (بوونز، 2006، 5). پاسخگویی نقطه ثقل دولت دموکراتیک است (جنسن، 2000) در ادبیات سیاسی و دانشگاهی امروز، پاسخگویی اغلب مانند چتری مفهومی است که انواع دیگری از مفاهیم مشابه و متمایز را پوشش می دهد. یعنی پاسخگویی با گروهی از واژه های کلی که بار معنایی مثبتی دارند اما دقیق تعریف نشده اند، از قبیل شفافیت، برابری، دموکراسی، جوابگویی، کارایی، مسیولیت، یکپارچگی و... مترادف گرفته می شود (فتاحی و واثق، 1386، 3). با اینکه پاسخگویی می تواند مکمل مدیریت دولتی باشد اکثر مدیران دولتی آن را به عنوان یک دردسر و مشکل می پندارند. هر چند از گذشته گزارش دهی همیشه عنصر مهمی در وظایف مدیریتی بوده 2 مبالغه آمیز نخواهد بود اگر بگوییم که امروزه بخش اعظم کار مدیران دولتی شامل مدیریت فرایندهای حساب پس دهی است (همان، 18).

کلمات کلیدی:

پاسخگویی، رضایتمندی مردم، مردم سالاری، خدمات عمومی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/754200>

